

ויקם השדה- ארצנו קמה לתחייה

1. בראשית פרק כג פסוק א-כ

- (א) ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה:
- (ב) ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכיתה:
- (ג) ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר:
- (ד) גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני:
- (ה) ויענו בני חת את אברהם לאמר לו:
- (ו) שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך:
- (ז) ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת:
- (ח) וידבר אתם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר:
- (ט) ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא ויתננה לי בתוכם לאחזת קבר:
- (י) ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר:
- (יא) לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך:
- (יב) וישתחו אברהם לפני עם הארץ:
- (יג) וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שמה:
- (יד) ויען עפרון את אברהם לאמר לו:
- (טו) אדני שמעני ארץ ארבע מאת שקל כסף ביני ובינך מה הוא ואת מתך קבר:
- (טז) וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר:
- (יז) ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבלו סביב:
- (יח) לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו:
- (יט) ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען:
- (כ) ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת: o

2. רש"י בראשית פרק כג פסוק יז (פרשת חיי שרה)

(יז) ויקם שדה עפרון - תקומה היתה לה שיצאה מיד הדיוט ליד מלך. ופשוטו של מקרא ויקם השדה והמערה אשר בו וכל העץ לאברהם למקנה וגו':

3. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קיא עמוד א

א"ר אלעזר: מתים שבחוץ לארץ אינם חיים, שנאמר: ונתתי צבי בארץ חיים, ארץ שצביוני בה - מתיה חיים, שאין צביוני בה - אין מתיה חיים. מתיב ר' אבא בר ממל: יחיו מתיך נבלתי יקומו, מאי לאו יחיו מתיך - מתים שבא"י, נבלתי יקומו - מתים שבחוץ לארץ... א"ל: רבי, מקרא אחר אני דורש: נותן נשמה לעם עליה ורוח להולכים בה.

4. ויקרא פרק כו פסוק לב

(לב) וְהִשְׁמַתִּי אֶת הָאָרֶץ וְשָׂמְמוּ עָלֶיהָ אִיבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ:

5. רש"י בראשית פרק כד פסוק ז

(ז) ה' אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי - ולא אמר ואלהי הארץ, ולמעלה אמר (פסוק ג) ואשביעך בה' אלהי השמים ואלהי הארץ. אמר לו עכשיו הוא אלהי השמים ואלהי הארץ, שהרגלתיו בפי הבריות, אבל כשלקחני מבית אבי היה אלהי השמים ולא אלהי הארץ, שלא היו באי עולם מכירים בו, ושמו לא היה רגיל בארץ:

6. בראשית רבה (וילנא) פרשה ס סימן יג

וישלחו את רבקה וגו' ויברכו את רבקה, א"ר אייבו דווין ושפופין היו ולא היו מפרינין אלא בפה, אחותנו את היי לאלפי רבבה, רבי ברכיה ור' לוי בשם ר' חמא בר חנינה מפני מה לא נפקדה רבקה עד שנתפלל עליה יצחק, שלא יהיו עובדי כוכבים אומרים תפלתנו עשתה פירות אלא ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו.

7. מלבי"ם תהלים פרק קיג פסוק ד - ז

(ד) רם על כל גוים ה', שלדעתם הוא מתרומם מן העולם השפל ורק על השמים כבודו, ואין כבודו להשגיח בשפלים, וע"כ אין שמו מבורך אצלם, כי לפי דעתם הברכה והשפע תבא מן המערכה לא מה', אבל.

(ה - ו) מי כה' אלהינו המגביהי לשבת (בשמים ובארץ), המשפילי לראות בשמים ובארץ, ר"ל שגדלו הוא כ"כ בלתי בעל תכלית, עד שאין הבדל אצלו בין השמים והארץ, שכמו שמגביה לשבת מן הארץ כן מגביה לשבת מן השמים, וכמו שצריך להשפיל לראות בארץ כן צריך להשפיל לראות בשמים, שלפי גדלו הבב"ת אין הבדל בין השמים והארץ אצלו, ולא יתכן לאמר שהוא קרוב אל השמים יותר מאל הארץ:

(ז) מקימי, באר איך השגחתו משתלשלת עד השפל בשפלים עד שיקים מעפר דל.

8. בראשית רבה (וילנא) פרשה עט סימן ז

א"ר יודן בר סימון שלשה מקומות אין אומות - העולם יכולים להונות את ישראל, לומר גזולים בידכם, ואלו הם: מערת - המכפלה, בית המקדש, וקבורת יוסף. מערת - המכפלה דכתיב וישקול אברהם לעפרון את הכסף. בית המקדש דכתיב ויתן דוד לארנן (ארונה). וקבורת יוסף דכתיב ויקן את חלקת השדה, יעקב קנה שכם.